

МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МИТНОЇ СПРАВИ

«Серія: МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»

Серію засновано у 2001 році

Редакційна колегія:

П.В. Пашко, д-р. екон. наук (голова)

І.Г. Бережнюк, д-р. екон. наук

А.І. Крисоватий, д-р. екон. наук

А.А. Мазаракі, д-р. екон. наук

В.В. Ченцов, д-р. іст. наук

А.Д. Войцешук, канд. екон. наук

У СЕРІЇ «МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ» ВИЙШЛИ ДРУКОМ:

2002

«Основи митної справи»

«Митний контроль та митне оформлення»

2003

«Таможенное оформление морских грузов»

«Основи таможенного дела в Украине»

«Митний контроль на автомобільному транспорті»

2004

«Митний контроль на залізничному транспорті»

«Митне оформлення автотранспортних засобів»

«Основи митної справи в Україні»

«Митний кодекс України та нормативно-правові акти,
що регулюють його застосування»

«Митний контроль на повітряному транспорті»

«Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні»

«Коментар до Митного кодексу України»

2005

«Порядок заповнення вантажної митної декларації»

2006

«Основи мистецтвознавчої експертизи та вартісної оцінки культурних цінностей»

«Історія митної справи в Україні»

«Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні»

2008

«Основи митної справи в Україні»

2009

«Таможенный контроль: на пути к международным стандартам»

«Таможенный контроль в морских пунктах пропуска»

«Митне оформлення енергоносіїв»

«Митна безпека»

«Міжнародні перевезення товарів автомобільним транспортом: теорія і практика»

2010

«Святий Матфей. Митар. Апостол. Євангеліст»

«Історія митної діяльності: Україна в європейському контексті»

2011

«Митні інформаційні технології»

«Особливості митної класифікації товарів»

«Інфраструктура відкритих ключів: технології, архітектура,
побудова та впровадження»

«Розподілені бази даних»

2012

«Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності митних органів»

«Митний кодекс України» / Коментар до ст.6»

«Митна політика та митна безпека:

концептуальне визначення та шляхи забезпечення»

«Архітектура комп'ютера»

«Комп'ютерна схемотехніка»

2013

«Актуальні питання теорії та практики митної справи»

«Історія митної діяльності»

«Механізми державного управління митною справою»

Міністерство доходів і зборів України
Державний науково-дослідний інститут митної справи

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МИТНОЇ СПРАВИ

За загальною редакцією
доктора економічних наук
І.Г. Бережнюка

Монографія

Хмельницький
2013

УДК 339.9

ББК 67.301

А 43

**За повного або часткового відтворення матеріалів даної публікації
посилання на видання обов'язкове**

Рекомендовано до друку Вченою радою

*Державного науково-дослідного інституту митної справи
(протокол № 8 від 10.09.2013)*

За заг. редакцією д.е.н. Бережнюка І.Г.

Колектив авторів:

І.Г. Бережнюк, д-р. екон. наук, доц., П.В. Пашко, д-р. екон. наук, проф., А.Д. Войцешук, канд. екон. наук, доц., В.В. Булана, В.В. Долобанько, Ю.О. Коновалов, Ю.О. Медвідь, К.Д. Мотюк, О.С. Нагорічна, канд. пед. наук, О.В. Неліпович, І.В. Несторишен, канд. екон. наук, доц., С.А. Попель, О.П. Потушинська, Л.Р. Прус, канд. екон. наук, доц., О.О. Пунда, канд. юрид. наук, Т.В. Руда, канд. екон. наук, Є.М. Рудніченко, канд. екон. наук, доц., В.О. Славінський, С.С. Терещенко, Заслужений економіст України, В.А. Туржанський, канд. екон. наук, доц., О.А. Фрадинський, канд. екон. наук, доц., В.О. Хома, канд. юрид. наук, доц., В.І. Царенко, канд. юрид. наук, доц., О.В. Яковенко, канд. екон. наук, доц.

Рецензенти:

І.С. Гуцал – д-р екон. наук, проф., декан факультету фінансів Тернопільського національного економічного університету.

А.С. Сіцінський – д-р наук з держ. упр., проф., професор кафедри державного управління і менеджменту Національної академії державного управління при Президенті України.

В.М. Бурдін – д-р юрид. наук, доц., професор кафедри кримінального права і кримінології Львівського національного університету імені Івана Франка.

А 43 Актуальні питання теорії та практики митної справи : монографія ; за заг. ред. І.Г. Бережнюка. – Хмельницький. : ПП Мельник А.А., 2013. – 428 с. – (Митна справа в Україні. Том 21).

ISBN 978-966-346-853-2 (серія)

ISBN 978-617-7094-03-5

Монографія є результатом науково-дослідних робіт, що виконувались Державним науково-дослідним інститутом митної справи відповідно до Тематичного плану науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт Міністерства доходів і зборів України на 2013 рік та перспективних напрямів наукових досліджень у податково-митній сфері. У виданні всебічно досліджуються питання модернізації митної справи як однієї з об'єктивних умов економічної безпеки держави.

Монографія буде корисною для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів, а також фахівців митного спрямування, які цікавляться митною проблематикою.

УДК 339.9

ББК 67.301

ISBN 978-966-346-853-2 (серія)

ISBN 978-617-7094-03-5

© Державний науково-дослідний
інститут митної справи, 2013

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ЕВОЛЮЦІЯ МИТНИХ СЛУЖБ НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРІ	15
1.1. Розвиток митної системи України у 1991-2013 роках	15
1.2. Організаційні аспекти діяльності митних служб країн ближнього зарубіжжя	28
1.3. Діяльність митних служб самопроголошених державних утворень	44
1.3.1. <i>Державний митний комітет Республіки Абхазія</i>	46
1.3.2. <i>Державний митний комітет Придністровської Молдавської Республіки</i>	56
РОЗДІЛ 2. РОЗВИТОК СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕДУРИ МИТНОГО КОНТРОЛЮ	67
2.1. Аналіз наукових поглядів щодо сутності категорії “ризик в митній справі” та її змістовне наповнення	67
2.2. Правове регулювання застосування системи управління ризиками в Україні	78
2.3. Пріоритетні напрями розвитку системи управління ризиками	93
РОЗДІЛ 3. МІЖНАРОДНЕ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ	111
3.1. Формування поняття митної вартості товарів	111
3.2. Основні міжнародно-правові джерела в питаннях митної вартості товарів	120
3.2.1. <i>Передумови укладення Угоди про застосування статті VII ГАТТ 1994 року</i>	120
3.2.2. <i>Постатейна характеристика змісту Угоди про застосування статті VII ГАТТ 1994 року</i>	131

РОЗДІЛ 4. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МИТНОГО АУДИТУ УКРАЇНИ	158
4.1. Організаційно-правові засади здійснення митного аудиту в Україні	158
4.2. Аналіз зарубіжного досвіду проведення митного аудиту	183
4.3. Механізм реалізації митного аудиту в Україні та напрями його вдосконалення	209
РОЗДІЛ 5. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ ТА КОНТРАБАНДУ	224
5.1. Організаційно-правові аспекти боротьби з контрабандою в Україні	224
5.2. Проблеми організації кримінального провадження у справах про контрабанду	245
5.3. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил як різновид юридичної відповідальності	254
5.4. Провадження у справах про порушення митних правил	266
РОЗДІЛ 6. ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ УПОВНОВАЖЕНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ОПЕРАТОРА: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНА ПРАКТИКА	289
6.1. Концепція уповноважених економічних операторів як елемент Рамкових стандартів безпеки і полегшення світової торгівлі	289
6.2. Досвід функціонування інституту уповноважених економічних операторів та аналогічних йому програм в країнах-членах ВМО та їх взаємне визнання	301
6.3. Врегулювання інституту уповноважених економічних операторів на пострадянському просторі	322
6.4. Проблеми практичної реалізації інституту уповноважених економічних операторів в Україні та шляхи їх вирішення	345

РОЗДІЛ 7. НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ МИТНОЇ СПРАВИ	358
7.1. Теоретико-методологічні засади наукового забезпечення у податково-митній сфері	358
7.2. Методичні аспекти оцінювання ефективності здійснення митної справи	379
7.3. Наукове забезпечення державного управління у податково-митній сфері як засіб формування інноваційної моделі її розвитку	399
ВИСНОВКИ	419

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МИТНОЇ СПРАВИ**

Монографія

*За загальною редакцією
доктора економічних наук*

І. Г. Бережнюка

Колектив авторів:

Бережнюк Іван Григорович;	Потушинська Ольга Петрівна;
Пашко Павло Володимирович;	Прус Людмила Романівна;
Войцещук Андрій Дмитрович;	Пунда Олександр Олегович;
Булана Віталія Володимирівна;	Руда Тетяна Василівна;
Долобанько Вікторія Василівна;	Рудніченко Євгеній Миколайович;
Коновалов Юрій Олександрович;	Славінський В'ячеслав Олегович;
Медвідь Юрій Олександрович;	Терещенко Сергій Степанович;
Мотюк Катерина Дмитрівна;	Туржанський Віталій Анатолійович;
Нагорічна Ольга Степанівна;	Фрадинський Олександр Анатолійович;
Неліпович Олена Володимирівна;	Хома Валерій Олександрович;
Несторишин Ігор Васильович;	Царенко Володимир Іванович;
Попель Сергій Анатолійович;	Яковенко Оксана Вікторівна.

Науковий редактор	–	<i>І.Г. Бережнюк</i>
Технічне редагування	–	<i>В.В. Долобанько, О.О. Корнійчук, І.М. Дворнічена</i>
Комп'ютерна верстка	–	<i>А.М. Стрихар</i>

Підписано до друку 05.10.2013. Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 24,9. Тираж 300 прим.

Надруковано: ПП Мельник А.А.
м. Хмельницький, вул. Черновола, 37.
тел.: (0382) 74-32-22

Свідectво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

Серія ДК № 1942 від 15.09.2008 р.